

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Pontus Kaj Gustaf Enlund

Undersökning av resebolags interesse för gruppresor till Sydafrika till Fotbolls-VM

2010

FÖRORD

Detta arbete har titeln ”Undersökning av resebolags intresse för att arrangera gruppresor till Fotbolls-VM i Sydafrika” och är ett projekt jag arbetat med under vintern 2009/2010 vid Vasa Yrkeshögskola, där jag studerar vid enheten för Företagsekonomi och med inriktningen Internationell Handel.

Valet av ämne satt långt inne, och även arbetet var en ganska otydlig affär till en början. Att det föll på just detta ämne är till stor del inget mer än en slump, även om fotbollsintresset alltid har funnits så var valet av ämne allt annat än självklart. Sammanställningen har varit tidskrävande men inte direkt svår, utmaningen har legat i att kunna hålla en röd tråd igenom arbetet.

Jag vill tacka Tuija West vid Kurirens Resebyrå, Markku Tikkala vid Aurinkomatkat samt Laura Grönmark-Simula vid Finlands resebyrå för att de tog sig tid till att låta sig intervjuas för min räkning och för den information de gett mig, information som kom att ligga som grund för den empiriska delen av arbetet. Ett tack även till min handledare Helena Blomquist, för uppmuntran och stöd som bollplank för mina idéer under slutarbetet gång.

Jakobstad, den 31 mars 2010

Pontus Enlund

ABSTRAKT

Författare	Pontus Enlund
Lärdomsprovets titel	Kvalitativ undersökning av resebolags intresse för gruppresor till Sydafrika
År	2010
Språk	Svenska
Sidantal	49 + 4 bilagor
Handledare	Helena Blomquist

Fotbolls-VM är en stor marknadsmöjlighet för det värdland som ordnar turneringen. Detta arbete kommer att behandla lokala finländska resebolags intresse för att organisera gruppresor till Sydafrika och VM.

Den teoretiska sidan av arbetet kommer att behandla turism som fenomen, VM's ekonomiska betydelse, kostnader för spelen, pass och visumfrågor.

Den empiriska delen utgår från intervjuer som genomförts med tre olika företag. Intervjuerna kommer att ge svar på frågor som rör resande i Sydafrika samt även deras intresse för VM som rese mål.

Undersökningen visar att intresset överlag är väldigt svagt för sådana resor, i alla fall i form av gruppresor, men att det är relativt enkelt att som privatperson att få erbjudanden ner till VM, förutsatt att man ordnar biljetter själv.

APPLIED SCIENCE

Utbildningsprogrammet för företagsekonomi

ABSTRACT

Author	Pontus Enlund
Title	Traveling Agencies And Their Interest In Arranging
Group	Travels To The Soccer World Cup In South Africa
Year	2010
Language	Swedish
Pages	49 + 4 appendices
Name of supervisor	Helena Blomquist

The Soccer World Cup is a huge marketing opportunity for the hosting country. This thesis will discuss the interest shown by Finnish Travel Agencies to arrange group travels to South Africa and the World Cup.

The theoretical part of this work will discuss such topics as tourism, the financial aspects of arranging the World Cup as well as visas and passport requirements.

The empirical part consists of three interviews with travel agencies in Finland. During this part of the thesis I will discuss such issues as arranging travels to South Africa as well as the interest generated by the World Cup.

This study will show that the interest shown is generally rather low, but that there are no problems with going there by oneself, provided that you have the ticket for the World Cup.

Keywords Travel Agencies, South Africa, World Cup, Passport, Visa

Innehåll

DEN TEORETISKA DELEN AV ARBETET	6
1.1 Inledning samt val av ämne	6
1.2 Problemområde	6
1.3 Syfte	6
1.4 Avgränsningar	6
1.5 Upplägg	6
2. Turism	8
2.1 Definition	8
2.2 Historia	8
2.3 Turismens ekonomiska betydelse	10
2.4 Olika former av turism	11
2.4.1 Besök hos släkt och vänner	11
2.4.2 Affärsturism	11
2.4.3 Religiös turism	11
2.4.4 Hälsoturism	12
2.4.5 Social turism	12
2.4.6 Undervisning	12
2.4.7 Kulturell turism	12
2.4.8 Upplevelseturism/Aktivitetsturism	12
2.4.9 Hedonism	13
2.4.10 Särintressen	13
2.5 Sammanfattning	13
3. Sydafrika- en överblick	14
3.1 Geografi	15
3.2 Befolkning	16
3.3 Ekonomi	17
3.3.1 Infrastruktur	17
4. Fotbolls-VM	18
4.1 Ekonomisk betydelse	18
4.2 Kostnader	19
4.3 Säkerhet	21
5 Att resa till Sydafrika	22
5.1 Pass och dokument	22
5.1.1 Ansökan om pass	22
5.1.2 Ansökan om visum	23

6. Studierätt och arbetstillstånd	24
6.1 Studietillstånd.....	24
6.2 Arbetstillstånd	25
7. Transport	27
7.1 Flygkostnader.....	27
7.2 Transport inom landet	27
8. Vaccinationer	28
9. Boende	29
9.1 Hotell & Hostels.....	29
9.2 Biljetter.....	30
10. Reseförsäkring	32
DEN EMPIRISKA DELEN AV ARBETET	34
11. Undersökning	34
11.1 Kvalitativ intervju	34
12. Empirisk Undersökning	36
12.1 Intervju Kurirens Resebyrå	36
12. 2 Intervju med Aurinkomatkat	39
12. 3 Intervju med Finlands Resebyrå.....	41
13. Analys av resultat	43
14. Avslutning	45
14.1 Förslag till framtida undersökning	45
15 Slutord	46
Källförteckning	47
BILAGOR	

DEN TEORETISKA DELEN AV ARBETET

1.1 Inledning samt val av ämne

Jag har huvudsakligen valt detta ämne för att jag har ett intresse för fotboll som sådant och VM-slutspelet i synnerhet. I och med att tidpunkten är rätt läglig har jag utgått ifrån hur man i teorin skall arrangera en resa för intresserade ner till Sydafrika. Jag förutsätter inte att denna skildring nu nödvändigtvis skall tillhandahålla nydanande kunskap åt redan etablerade företag men däremot hoppas jag att det för nyfikna skall ge en del tips och råd om vad som krävs inför en liknande satsning.

1.2 Problemområde

Detta arbete undersöker hur man som företagare arrangerar resor ner till Fotbolls-VM i Sydafrika 2010. Arbetet sker ur arrangörens synvinkel och är således inte någon kundberättelse.

1.3 Syfte

Orsaken till arbetet är dels av eget intresse, dels av vetskap om att intresset för evenemanget är stort och ämnet således är relevant.

1.4 Avgränsningar

Jag tar endast hänsyn till finländska resebyråer, detta för att begränsa arbetsbördan.

1.5 Upplägg

Arbetet kommer att vara uppdelat i två delar. I teoridelen kommer jag att behandla pass respektive visumfrågor som rör inträde och rörelse i landet samt även ge frågor och svar på frågor om vaccinationer och resekostnader. Källorna kommer till stor del att bestå av nätbaserade verk, främst för att sådana fanns tillgängliga i större omfattning än vad textbaserade verk gör.

I den empiriska delen nämner jag de metoder som jag använt för att komma fram till mitt resultat, jag diskuterar även förslag på framtida forskning samt arbetets tillförlitlighet.

2. Turism

Detta kapitel kommer i huvudsak behandla att turismen som företeelse. Ämnet kommer att beröra turismens historia, dess effekter på samhälle och ekonomi vilka former av turism som förekommer samt framtida möjligheter och även annat.

2.1 Definition

”*Turism* omfattar människors aktiviteter när de reser till och vistas på platser utanför sin vanliga omgivning för kortare tid än ett år, för fritid, affärer eller andra syften”

Turism enligt FN

(<http://www.turismutveckling.se/turism.htm>)

2.2 Historia

Turism enligt den definition som nämndes ovan kan med säkerhet härledas åtminstone ända bak till 1500 f.Kr. Detta var under den tid som dåtidens egyptiska civilisation stod som högst. Detta betyder inte att den inte kan ha förekommit tidigare, men man har ännu inte hittat bevis för att så skulle vara fallet.

Generellt sett kan man säga att turism som fenomen har växt under de senaste tre årtusenden. Turist attraktioner såsom forna krigsskådeplatser, stora idrottsevenemang och religiösa högtider var precis som idag stora lockelser. Förbättrad infrastruktur gjorde att ännu fler hade möjlighet att ta sig fram.

Romarikets fall ledde till att både vägar och städer förföll och resande blev mindre populärt och framförallt mindre säkert. Samtidigt rådde överlag stor fattigdom bland den allmänna befolkningen och kyrkans stora makt i samhället gjorde att turismen i den mån den förekom hade mindre prägel av nöjesföreteelse och framstod mer som ekumeniska utflykter i form av pilgrimsresor. Samtidigt gjordes även några av de största upptäcktsresorna under medeltiden, där Marco Polo's resor till Indien och Kina kan ses som några av de viktigaste upptäckterna. Dessa resor var ändå begränsade till ett fåtal, någon allmän turiströrelse till Asien

förekom aldrig under denna tid.

Det var i och med den industriella revolutionen på 1700-talet som man på allvar kunde se att turismnäringen fick en start. Fler och fler människor sökte sig till städerna för jobb inom industrin, färre blev uppbundna runt deras boskap och bondgård. Samtidigt ökade löneinkomsterna och människor började få tid och råd att röra på sig. Transportväsendet utökades samtidigt explosionsartat med nya järnvägsnät och reguljära vattentransporter.

Denna utveckling fortskred in på 1900-talet. Där resande tidigare varit något för överklassen blev resande och turism nu något som gemene man (så länge denne bodde och arbetade i västvärlden) kunde företa sig.

Bohlin m.fl.(2007 – 32)

Ur dessa fakta kan man alltså konstatera att turism är en uråldrig företeelse som antagligen förekommit lika länge som människan funnits till. Intresset för turism har med årens gång vuxit i och med att det blivit enklare att ta sig fram till andra länder och tiden och pengarna blivit över till en allt större skara resenärer.

Framtiden kan man endast spekulera om, Bohlin & Elbe förutspår en nischbildning bland turister där fler kan få just det de är ute efter... skraddarsydd koncept enkom för dig. Samtidigt blir resmålen mer och mer exotiska, till exempel resmål till Nord- eller Sydpolen eller liknande. I och med att fler folk har mer att spendera kanske dyrare lösningar blir mer populära, lyxkryssningar är redan idag något som lockar stora massor, längre fram kanske resor ut i rymden får samma dragningskraft?

2.3 Turismens ekonomiska betydelse

Om människor besöker ett ställe är det otvivelaktigt så, att pengar kommer att gå åt i någon form, vare sig det handlar om boende, mat eller underhållning. Således borde ju logiken säga att detta vore bra för den ort som tog emot turisterna. Men det behöver inte enbart vara närliggande samhälle till godo att det kommer turister till området.

Ett turistföretag blir ju glada för besök, för dem innebär turism naturligtvis större inkomster men för de permanent boende kanske en grupp turister kanske inte är lika roligt, lokala fiskare kanske inte heller uppskattar att få fritidsfiskare till sin "arbetsplats" och därmed förlora en del av sin inkomst. Således kan man ju dra slutsatsen att turismnäringen kan vara något av ett dubbeleggat svärd i vissa sammanhang.

För att mäta turismens ekonomiska betydelse räknar man dess andel av BNP, Bruttonationalprodukten. BNP är summan av värdet på alla de varor som ett land producerar under ett år och är ett allmänt erkänt sätt att mäta välfärd, om än ett något ofullständigt sådant.

Som välfärdsräknare har BNP den bristen att den inte tar i beräkning bl.a. den kostnad som tillverkning har på miljön, ej heller tar den i beaktning kostnaderna för naturresurser eller de inkomster som uppstår genom hem- och fritidsarbete. Inte heller behandlar den sådana välfärdsaspekter som brottslighet och tillgång på sjukvård.

Bohlin m.fl. (2007 -56)

Trots detta är BNP det sätt man använder i dag för att räkna ut turismens ekonomiska betydelse för ett lands ekonomi.

I Finland utgör turismen ca 2,4 % av Finlands BNP enligt en undersökning gjord 2006 av Statistikcentralen. Där är det dock viktigt att särskilja mellan turism inom

landet och utlandsturister. De utländska turisternas andel av den totala turismen motsvarade i samma undersökning 27 %, varpå slutsatsen som kan dras är att Finländarna själva står för 73 % av den totala inkomst som turismen inbringar den finländska ekonomin.

(http://www.tilastokeskus.fi/til/matp/2006/matp_2006_2008-04-03_tie_001_sv.html)

2.4 Olika former av turism

När man talar om turism som företeelse är det viktigt att särskilja mellan de olika formerna av turism som finns. Här bör dock en viktig poängtering göras, då åtskiljning av dessa grupper till stor del är subjektiv, således kan olika viljor finna flera olika grupper av turism.

Jag kommer att ge en summering av ett antal olika former av turism, om man vill kan man säkert hitta fler former men dessa får stå som modell för mig. De åtskiljningar som följts är om inget annat nämnts baserade på de som omnämns i boken Consumer Behaviour in Tourism, Swarbrooke m.fl. (2007 -28)

2.4.1 Besök hos släkt och vänner

Denna form av turism kan dateras långt bak i tiden som en naturlig följd av migration inom familj och bekantskap. Resor till bröllop eller begravningar räknas även till denna form av turism.

2.4.2 Affärsturism

Här räknas bl.a. att transportera gods till mottagaren eller från avsändaren eller besök bland potentiella kunder av säljare men även mycket mer. Affärsturism har djupa rötter och är inte specifikt begränsat till någon enskild kultur.

2.4.3 Religiös turism

Hitt räknas besök till platser av religiös betydelse, eller deltagande i religiösa evenemang. Typexempel kan vara pilgrimsresorna som man företog sig till Jerusalem under medeltiden eller muslimernas vällfärd till Mecka. Det vore ändå

synnerligen högfärdigt att tro att inga andra religioner både förr och nu också haft heliga platser eller vallfärdat till religiösa högtider, i många fall har dessa föregått Kristendomen med 100-tals år, som exempel här kan nämnas de första avancerade mänskliga civilisationerna i Egypten där man funnit spår av denna form av turism.

2.4.4 Hälsoturism

En form av turism som blev populär bland Romarna, och som gjorde en stark återkomst under 1600-1700 talet som ett svar på de olidliga sanitära förhållanden som rådde i många större europeiska städer på den tiden. Dessa resor kan syfta på besök till span eller kurorter. Moderna och kanske mer kända orter är t.ex. Baden-Baden och Biarritz men även mera lokala orter som Pärnu i Estland.

2.4.5 Social turism

Hitt räknas bl.a. statsunderstödd turism för vissa grupper eller delar av befolkningen. Detta kunde vara t.ex. när man i grundskolan gör teaterbesök.

2.4.6 Undervisning

Resor till studieorter med avsikt att stanna där och lära sig något, enkelt uttryckt utbytesstudier i valfri skola, nationell eller internationell.

2.4.7 Kulturell turism

Kan sägas omfatta många former av turism, men generellt sätt så betyder detta att man reser för att få ta del av ett annat lands kultur, eller besöka museer eller minnesmärken.

2.4.8 Upplevelseturism/Aktivitetsturism

Turism till storslagna eller annars sevärda attraktioner i naturen. Målet är inte att ”göra” något när man är där, utan bara njuta av natur och miljö.

Aktivitetsturism kan höra ihop med den ovan nämnda kategorin, men tyngdpunkten ligger på att göra någonting fysiskt. Skillnaden är då att naturen är en del av paketet men inte ändamålet med resan. Hit kan man räkna t.ex. att åka på cykelutflykter eller promenader av mera krävande slag.

2.4.9 Hedonism

Här räknas all form av underhållning eller fest. Vanligtvis något som främst förekommer bland unga, där resmål brukar koncentreras kring sekulära, icke religionsbundna och mer nytillkomna högtider, detta kan vara den amerikanska ”spring break” men behöver inte röra skollov, hitt kan även räknas vissa former av musikfestivaler.

2.4.10 Särintressen

Påminner om aktivitetsturism även om tyngdpunkten här ligger på nya lärdomar inom särskilda områden, det kan handla om en matresa ner till Frankrike eller att man åker till en musikfestival.

2.5 Sammanfattning

Som ovanstående kapitel visar kan man alltså dela in turism i många olika underkategorier men huvudsaken är att man förstår att tid och omständigheter har påverkat uppkomsten av många olika former av turism. Framtiden får utvisa vilka nya former som dyker upp i takt med att levnadsomständigheter och förhållanden förändras. Många former av turism lär säkerligen ändå bestå.

3. Sydafrika- en överblick

Grunderna till landet som det ser ut idag lades 1652 när holländska handelsmän grundade Kapstaden som då var tänkt att fungera som en hållplats för landets egna handelsmän som skeppade kryddor mellan Asien och Holland. Området kom att hamna under Brittiskt herravälde i och med deras maktövertagande av landet 1806. Samtidigt uppstod även grunderna för de ras åtskildringar som landet skulle komma att dras med för en lång tid framöver. Ursprungsbefolkningen hamnade i kläm på grund av den ökade inflyttningen av nybyggare som ville pröva lyckan med landets gruvfyndigheter efter det att landets guld- och diamanttillgångar blivit vida kända. Ökade spänningar mellan holländska nybyggare och brittiska dito ledde så småningom till krig.

Det skulle bli britterna som gick segrande ur striden även om detta faktum betydde mycket lite för landets ursprungsbefolkning då de båda stridande parterna delade upp makten enligt eget gottfinnande, och det var såhär som den Sydafrikanska unionen kom till.

Landet är internationellt sett mest ökänt för att man en lång tid verkställde en apartheid politik, från 1948 till 1994 gjorde man sitt bästa för att skilja åt vita och svarta. Namn som Nelson Mandela kom att bli förgrundsfigurer för de svartas ökade rättigheter i landet. På senare tid har landets politiska karta dragits med ökade inre stridigheter. Förrre presidenten Thabo Mbeki avgick i september 2008, Jacob Zuma blev i maj 2009 vald till landets president.

(<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sf.html>)

3.1 Geografi

Sydafrika är beläget vid den Afrikanska kontinentens sydspets och angränsar Botswana, Lesotho, Moçambique, Namibien, Swaziland och Zimbabwe. Landet har sin författning belägen i tre olika städer. Pretoria är landet de facto huvudstad, även om Bloemfontein och Kapstaden innehar liknande status inom landet vad gäller legislativ och juridisk makt. Johannesburg är landets största stad, men har inte något med landets politiska maktfördelning att göra.

(<http://www.southafrica.net/sat/content/en/za/sa-factsheet>)

Landets klimat är subtropiskt med mycket sol om dagarna med kyliga nätter. Landets terräng domineras av vidsträckt terräng inom landet och en klippig kustlinje. Till dags dato är 87.11% av landets yta orörd vildmark, 12.1% upptas av bebyggelse och 0.79% upptas av uppodlad mark.

Landet är rikt på naturresurser, bland annat guld och diamant förekommer i stor omsträckning inom landets gruvor.

(<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sf.html>)

3.2 Befolkning

Sydafrika bebos av 49 052 489 innevånare. Landets åldersstruktur ser ut som följande:

0-14 år: 28.9%

15-64 år: 65.8%

65 år och över: 5.4%

Medelåldern i landet ligger på 24.4 år och befolkningen visar årligen en svag men ihållande befolkningstillväxt. Dock är landet mycket hårt drabbat av HIV och AIDS och över 5.7 miljoner innevånare beräknas leva med endera sjukdomarna enligt en undersökning som gjordes av Världshälsoorganisationen 2007.

(http://apps.who.int/globalatlas/predefinedReports/EFS2008/index_cp.asp?strSelectedCountry=ZA)

3.3 Ekonomi

Sydafrika klassas som en utvecklingsmarknad trots att man är rikt på naturtillgångar och en väl utvecklad finansiellt och juridiskt system. Den sydafrikanska börsen räknas som världens 17:e största. Landet har en välutvecklad om än åldrande infrastruktur. Precis som många andra länder så upplevde landet en ekonomisk boom under mitten av 2000-talet och följdriktigt även en smärre ekonomisk shock i och med den recession som drog över världsmarknaden i slutet av 2000-talet. Landet dras med mycket hög arbetslöshet, upp till och över 22 % enligt en uppskattning gjord 2008. Enligt en uppskattning gjord 2000 räknade man då med att hälften av landets befolkning befinner sig under fattigdomsgränsen. Inflationen i landet ligger på 11,8% vilket är ganska likartat med övriga afrikanska länder.

Landets främsta exportvaror är ädelmetaller såsom guld, diamanter och platina samt redskap och maskineri relaterat till brytning av ädelmetaller. Den största mängd importvaror som förs in är olja, kemikalier samt tyngre maskineri.

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sf.html>

3.3.1 Infrastruktur

Landets telefonlinjer tillhör kontinentens bästa och mest välutvecklade, landet har ca 4,1 miljoner internetanvändare, det låga antalet kan antagligen härledas till den höga fattigdom som råder i landet.

Sydafrikas vägnät och järnväg är välutvecklat om än ålderstiget och man placerar sig jämförelsevis högt upp i rankingen med övriga länder.

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sf.html>

4. Fotbolls-VM

Bakom arrangemanget av fotbolls-VM står fotbollsförbundet Fifa. Turneringen har arrangerats i sin nuvarande form sedan 1930, det vill säga en gång vart fjärde år, där värdlandet är ett land som sedan tidigare utvalts av Fifa att hålla mästerskapet. Orsaken till detta arbete är föga förvånande att just Sydafrika har valts att arrangera mästerskapet 2010.

(<http://www.fifa.com/classicfootball/history/fifa/historyfifa4.html>)

Antalet deltagande länder har under årens lopp ökat till nuvarande 32, men där väntas ingen tillökning ske under överskådlig framtid.

4.1 Ekonomisk betydelse

Att stå som arrangör för VM brukar innebära stora kostnader för värdlandet, men man kan också med viss fog mena att det också innebär flera arbetstillfällen i och med de stora omställningar som krävs. Även om det i dagsläget inte finns några ekonomiska siffror över hur mycket man investerat i Sydafrika så har man tillgång till siffror från när Tyskland ordnade mästerskapet 2006. Där satsade man över 5 miljarder € på infrastruktur, samt 1,5 miljarder € på ombyggnad av arenor och idrottsanläggningar.

(<http://www.dn.se:13029/nyheter/varlden/fotbolls-vm-rullar-i-gang-tysk-ekonomi-1.775281>)

Det bör dock påpekas att dessa kostnader spridits ut under ett antal år och inte uppstod med en gång varpå effekten inte kan observeras omedelbart.

VM brukar innebära en ökning av turism i området både under- och efter spelens gång, rätt naturligt med tanke på det stora antal supportrar som brukar vallfärda till mästerskapet. Marknadsföringsmöjligheterna för värdlandet är heller inget som bör föringas, under spelens gång är landet exponerad i direktsänd TV och matcherna och evenemanget som sådant har maximal exponering i dagstidningar och på Internet, allt detta på gott och ont.

Man har egentligen inga exakta siffror över hur många som ser på fotbolls-VM på TV eller som ser på streamade matcher över Internet, och Fifa själv har erkänt att deras egna antaganden till stor del bygger på gissningar. Trots detta så kan man i alla fall utgå ifrån att evenemanget är en av världens mestsedda. (<http://www.independent.co.uk/sport/football/news-and-comment/why-fifas-claim-of-one-billion-tv-viewers-was-a-quarter-right-438302.html>)

4.2 Kostnader

Att arrangera ett VM ställer stora krav på värdlandet, dels krävs det att man antingen har en tillräckligt god existerande infrastruktur (vägar, lokaltrafik etc.) eller att man till spelets start har byggt upp en sådan. Vidare krävs fullgoda arenor där spelen kan hållas samt tillräckliga säkerhetsarrangemang för alla inblandade och inte minst inkvarteringsmöjligheter för inkommande spelare och supportrar. Det är av dessa skäl som t.ex. Afrikanska länder hittills haft väldigt liten chans till att gå stå som värdar för VM. Sedan man började med VM-slutspelen 1930 har inte ett enda Afrikanskt land stått som värd fram tills nu, det vill säga.

Evenemang av denna typ brukar medföra ett flertal effekter på samhället och de kan vara både positiva och negativa. Ekonomiskt brukar dessa evenemang inbringa mycket pengar, och stort inflöde av turister, som i sin tur medför ökad kommers. Samtidigt brukar värdlandet ofta investera i förbättrad infrastruktur vilket naturligtvis kommer befolkningen till nytta även efteråt.

Bohlin m.fl. (2007 – 180)

Det vore naivt att tro att man med sådan massmedial övervakning inte skulle försöka dra nytta av de möjligheter som står till buds inom ett politiskt-, marknadsföringsmässigt- och psykologiskt plan. Tidigare erfarenheter som Moskva OS 1980 eller Los Angeles 1984 eller Kina 2008 pekar klart på att länder inte drar sig för att framhäva sin egen duktighet utöver det som kan anses vara normalt om möjlighet ges.

Samtidigt kan sådana evenemang också ha stor effekt på natur och miljö i och med alla omställningar som krävs, och dessa kan också vara stressande tider för lokalbefolkningen.

Bohlin m.fl. (2007 – 180)

4.3 Säkerhet

Sydafrika har redan idag en hög brottslighet och man ligger högt uppe på listan över brottstatistik. Detta är naturligtvis ett orosmoment för landet i fråga och ett problem som inte är begränsat kring VM. (<http://www.nationmaster.com/country/sf-south-africa/crime>)

Men landet har satsat på förebyggande åtgärder där bl.a. 30000 nya poliser har utbildats för att kunna behålla en acceptabel nivå av säkerhet kring evenemanget. Detta skulle innebära att den totala polisstyrkan utökas till 190000 män och kvinnor. Därtill kommer privata vakthållningsstyrkor att anlitas. Man har även instiftat fler domstolar för att så snabbt som möjligt kunna hantera brottsmålsärenden.

(<http://www.southafrica.info/2010/security-211107.htm>)

(<http://www.southafrica.info/2010/police-140507.htm>)

Med anledning av de skjutningar som skedde under Africa Cup i början av januari 2010 har även röster höjts för av oro för spelarnas säkerhet.

(<http://news.bbc.co.uk/sport2/hi/football/africa/8450529.stm>)

Dock bör saker sättas i perspektiv, säkerhetsarrangemangen under VM överstiger med råge de som finns under Africa Cup. Samtidigt tycks det mest handla om ”guilty by association”. Det är till exempel över 2000km mellan Angola och Sydafrika. Enligt samma logik kunde man oroas över att spela i Finland för att det t.ex. krigas i Serbien.

Icke desto mindre har Sydafrika nåtts av oroade röster från spelare och förbund vad gäller garanterandet av deras säkerhet.

(<http://www.sa2010.gov.za/node/2624>)

5 Att resa till Sydafrika

Detta kapitel skall behandla in- och utresa ur Sydafrika ur en turist synvinkel. Här kommer att beskrivas vilka dokument och papper som behövs för en resa, de transportmöjligheter som står till buds samt vilka vaccinationer som krävs.

5.1 Pass och dokument

För att beviljas inresetillstånd till Sydafrika från Finland krävs ett giltigt pass. Som turist eller besökare i affärssyfte har man rätt att vistas i landet utan visum i upp till 90 dagar. Ett pass kan ansökas om hos Polisen i Finland.

(<http://www.southafricanembassy.fi/?s=consular>)

5.1.1 Ansökan om pass

En passansökan görs hos Polisen bland ett av deras servicepunkter i Finland. För att ansökan skall godkännas krävs att den som lämnar in ansökan kan bestyrka sin identitet i form av ett identitetskort, dock inte körkort. Vidare krävs även ett passfoto. Är personen som ansöker om pass minderårig krävs skriftligt samtycke av föräldrarna. Alla män mellan 18 och 30 måste även visa antingen militär-civiltjänstgöringspass eller uppbådsintyg.

(<http://poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/6DB29B60EF35B12CC22571CE005006A7?Opendocument>)

Ett pass leveranstid är normalt sett en vecka men kan i specialfall göras fortare varpå priset stiger. Avgiften för att beställa ett pass är 48 €. Att specialbeställa ett pass är endast till för undantagsfall och inget man som resenär skall räkna med att man får tillgång till då man har en daglig kvot på antalet pass som får lämnas ut. Dessa pass kan också endast hämtas ut från Polisens kontor i Helsingfors samt från rörliga polisens kundtjänst vid Helsingfors-Vanda flygfält.

(<http://poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/03A1E0F0A7AC5E29C225719D00394198?Opendocument>)

5.1.2 Ansökan om visum

En finländsk resenär är inte tvungen att bära med sig visum ifall denne avser besöka Sydafrika och resans längd är under 90 dagar, ett pass krävs dock fortfarande.

6. Studierätt och arbetstillstånd

Ifall man avser studera eller söka arbetstillstånd i Sydafrika gäller andra regler än om man endast besöker landet som turist, det är nämligen inte tillåtet att uppehålla sig i landet genom arbete utan särskilt tillstånd. Det första steget man tar är att skicka en ansökan till landets ambassad från det land var man är född, är man alltså född i Finland skall ansökan skickas till den Sydafrikanska ambassaden i Finland. Ansökningen som skall skickas går att finna på följande adress; (<http://www.home-affairs.gov.za/documents/bi1738.pdf>)

Vidare krävs det av den sökande att denna kan uppvisa ett vaccinationskort samt har ett giltigt pass.

6.1 Studietillstånd

Ifall man bara ämnar stanna i landet för att studera mindre än 3 månader krävs inget studie tillstånd. Det är inte tillåtet att göra deltidsjobb för att studera på deltid. Däremot går det bra att studera heltid och arbeta på deltid, så länge arbetet inte upptar mer än 20 arbetstimmar per vecka.

De dokument som bör uppvisas är följande:

Dokument bi 1738, som hänvisades till tidigare i kapitlet.

Ett giltigt pass som är i kraft upp till 30 dagar efter det att vistelsen beräknas vara avklarad.

Ett officiellt tillkännagivande från skolans sida om att man faktiskt är intagen och har rätt att studera, samt en översikt över den studieplan man ämnar följa.

En förklaring över studerandens boendesituation när denna väl har kommit in i landet.

Bevis för att man har råd att täcka de kostnader som kommer till, t.ex. terminsavgifter.

Vaccinationskort om så krävs, samt ett dokument över personens medicinska hälsa.

Ifall studeranden är minderårig krävs tillkännagivande av den som skall agera förmyndare när studeranden befinner sig i Sydafrika, samt godkännande av resan från studerandens föräldrar eller förälder och den sydafrikanske förmyndaren.

Ifall så krävs, ett dokument som visar sökandens boningsort ifall denna har bebott flera länder för en tid längre än ett år, detta gäller endast sökanden över 23 år. Detta dokument bör finnas tillgängligt omedelbart eller inom 12 månader från den tidpunkt då sökanden lämnade in sin ansökan.

Sist och slutligen bör den sökande ha en garant redo som skall täcka kostnaderna för ett returflyg tillbaka till det land därifrån studeranden ursprungligen kom.

(<http://www.southafricanembassy.fi/material/Visa%20requirements.pdf>)

(<http://www.southafricanembassy.fi/material/Permits.pdf>)

6.2 Arbetstillstånd

Den byråkratiska djungel som behöver korsas när man ansöker om arbetstillstånd är på många sätt lika den som krävs när man ämnar ansöka om studietillstånd, så pass lika att jag i detta kapitel kommer att utgå ifrån att båda procedurerna är desamma, och jag endast nämner de krav som specifikt tillämpas när man ansöker om arbetstillstånd.

Ansökanden bör kunna betala in en återbördsdeposition som uppgår till värdet av en enkel returbiljett, därtill bör en betalning av administrativa kostnader á 183 € även göras.

Arbetskontrakt där både arbetsgivarens och arbetstagarens underskrift finns tillgängligt. Arbetsgivaren måste även tillhandahålla myndigheterna med ett dokument som bevisar att arbetsplatsen existerar och att den de facto ska fyllas av den ansökande utlänningen. Arbetsgivaren måste också bevisa att den sökande arbetstagaren har intervjuats i arbetssyfte av arbetsgivaren. Slutligen bör också arbetsgivaren kunna motivera varför just denna utlänning har de kvalifikationer och kunskaper som behövs och varför ingen lokal förmåga inte kunnat anställas istället. Arbetstagaren å andra sidan bör kunna uppvisa en CV innehållande arbetstagarens tidigare kvalifikationer och meriter.

När alla ovan nämnda punkter avklarats processas denna ansökan genom Arbetsdepartementet i Sydafrika varpå ansökan godkänns eller förkastas. Ett godkänt arbetstillstånd är giltigt upp till 3 år efter utfärdande.

(<http://www.southafricanembassy.fi/material/Permits.pdf>)

7. Transport

Sydafrika kan nås både till lands, havs eller med flyg. Ändå är flyg det alternativ som av ekonomiska samt tidsekonomiska skäl lämpar sig bäst.

De uppgifter och omständigheter som kommer att omnämnas är aktuella den 27.1.2010

7.1 Flygkostnader

De prisuppgifter som Finnair ger ligger från 1700 € och uppåt beroende på reseklass och datum för åter resa, där en bättre reseklass betyder dyrare priser. Priserna gäller för en vuxen person och innefattar en resa tur och retur. I detta fiktiva upplägg har jag valt att befinna mig två veckor i Sydafrika.

Flygturen avgår från Helsingfors flygfält varefter resenären byter plan vid Heathrows flygplats i London för att sedan landa i Johannesburg Sydafrika. Hela resan beräknas ta ungefär 16 timmar enligt de uppgifter som Finnair ger.

Flygresan delas mellan Finnair och British Airways.

7.2 Transport inom landet

Taxi eller minibussar är de vanligaste formerna av transportmedel när man vill resa kortare avstånd.

Minibussar eller Combi-taxi som de kallas, är det billigaste sättet att ta sig runt, men då får man göra avkall på lyx, och benutrymme. Vanliga taxin fungerar på samma sätt som man kan vänta sig en taxi fungera varhelst annanstans. De är dyrare, men säkrare än att färdas med minibussar.

Rissik(2000):131 och (<http://www.joburg.org.za/content/view/60/71/1/1/>)

Vanlig busstrafik existerar även den, men kvaliteten bland bussarna kan variera kraftigt beroende på var man befinner sig.

8. Vaccinationer

Det förekommer en mängd olika sjukdomar i Sydafrika som man bör betänka vaccination emot även om man bara menar vistas i stadsmiljö.

Generella rekommendationer är att man har åtminstone polio-, stelkramp- samt difterivaccinationerna i gott skick. Vaccinationer mot Hepatit- samt Hepatit- är även de att rekommendera. Det kan vara gott att komma ihåg att malaria förekommer i landet och sprids genom bl.a. myggor, varpå åtminstone grundläggande skyddsåtgärder mot mygg bör företas. Ditt räknas t.ex. myggspray, täckande skjortor samt byxor.

(http://www.vaccinationsguiden.se/vaccinationsguiden/landrek_.asp?land=ZA)

HIV/AIDS är ett stort problem i Sydafrika som dessvärre bara växer. Som turist torde dock detta inte vara något direkt förhinder såvida man inte själv är oförsiktig, något vaccinationsalternativ bortom sunt förnuft existerar dock inte i dagsläget.

Den såkallade Svininfluensan (H1N1) förekommer även den i Sydafrika, men dess effekt och symptom är inte mer annorlunda än vad den är här hemma i Finland och således gäller samma säkerhetsföreskrifter för att skydda sig mot influensan som här hemma.

(<http://www.who.int/csr/disease/swineflu/en/index.html>)

(http://www.smt.fi/c/document_library/get_file?uuid=6fbf20ee-4a33-445e-bded-9f1355e93a6c&groupId=23702)

9. Boende

Detta kapitel kommer att omfatta boendekostnader samt kostnader som kan uppkomma under själva resetiden och även naturligtvis kostnaderna för biljetterna till fotbolls-VM.

9.1 Hotell & Hostels

I Johannesburg finns ett antal olika hostel som alla är relativt billiga alternativ för yngre resenärer. Priserna gäller per dygn och ligger från 100 Rand och uppåt. I sammanhanget kan nämnas att 1 Rand motsvarar 0,0937 Euro.

(<http://www.hostelsouthafrica.com/findabed.php?Search=1&PHPSESSID=2886745614-1001271152H2twoCjilAsViSFFIjjEpr>)

Hotell finns naturligtvis även de, men här är prisuppgifterna lite svårare att få rätsida om eftersom många redan på förhand har alternativa prissättningar gällande under VM:et. Man har under våren 2010 utrett misstankar om att hotellkedjor i Sydafrika med flit drivit upp hotellpriserna oskäligt mycket inför VM. Prishöjningar på upp till 400 % har rapporterats. Vilket skulle göra Sydafrikanskt boende dyrare än t.ex. traditionellt dyra länder som Japan, där VM hölls 2002. (<http://www.telegraph.co.uk/travel/travelnews/6789358/South-African-hotels-cash-in-on-Cup.html>)

Dock kan det nämnas att hotellen finns i alla prisklasser från 500 Rand/natt och uppåt. Och att det med tanke på det stora antalet turister som väntas kan vara ett klokt val att boka långt på förhand.

(<http://johannesburg.hotelguide.co.za/>)

9.2 Biljetter

Från och med den 28.1.2010 finns ännu biljetter kvar till Fotbolls-VM. Biljetter kan fås via FIFA´s hemsidor och är tillgängliga i två kategorier; så kallade Matchbiljetter såväl som Lagspecifika biljetter.

Skillnaden mellan biljetterna är att matchbiljetterna kan köpas till valfri match när som helst under turneringens gång i en kvantitet av fyra biljetter per match upp till sju gånger under hela turneringen. Lagspecifika biljetter å andra sidan innebär att man ansöker om att köpa biljett för att endast följa ett lags matcher. Man kan följa vilket av lagets match man vill mellan tre och sju matcher beroende på vad man betalt för, men endast köpa fyra stycken Lagspecifika biljettserier. Om det skulle ske så att det lag man betalt för att följa blir utslagna ur turneringen har man rätt till att använda de återstående biljetterna man kan tänkas ha till att följa ett annat lags matcher.

Alla biljetter finns i fyra olika kategorier där skillnaden mellan biljetterna är placeringen vid läktaren. Då är priserna för biljetter längsmed planen betydligt dyrare än biljetter bakom målen.

Biljettpriserna varierar beroende på i vilket skede av turneringen matchen spelas. Öppningsmatchen och slutspelsmatcherna i allmänhet och finalen i synnerhet är överlag betydligt dyrare än gruppsspelsmatcherna oberoende av läktarplacering.

(<http://www.fifa.com/worldcup/organisation/ticketing/pricesandmatches.html>)

Prices in US Dollars (US \$)

Tabell 1 Biljettpriiser USD

Matches	Cat. 1	Cat. 2	Cat. 3	Wheelchair
Opening Match (No 1)	450	300	200	70
Group Matches (No 2 to 48)	160	120	80	20
Round of 16 (No 49 to 56)	200	150	100	50
Quarter-finals (No 57 to 60)	300	200	150	75
Semi-finals (No 61 & 62)	600	400	250	100
3rd/4th Place Match (No 63)	300	200	150	75
The Final (No 64)	900	600	400	150

Tabell 2 Biljettpriiser USD forts

TST Series	Maximum Number of Tickets	Cat. 1	Cat. 2	Cat. 3	Wheelchair
TST-3	3	528	396	264	66
TST-4	4	748	561	374	121
TST-5	5	1,078	781	539	204
TST-6	6	1,738	1,221	814	314

TST- 7	7	2,728	1,881	1,254	479
-----------	---	-------	-------	-------	-----

10. Reseförsäkring

Sjukdomar och olyckshändelser kan infalla även under semestern, och vårdbehovet kan i vissa fall vara något som inte går att skjuta upp tills man är hem igen. Kostnaderna för vård utomlands kan lätt bli väldigt dyra, varpå en reseförsäkring ofta är att rekommendera.

Hemförsäkringar kan i vissa fall täcka även utlandsvistelser upp till 45 dagar, men detta är inget som gäller för alla och bör således kollas upp före avresa. Reseförsäkringar kan tecknas separat från hemförsäkringen om man vill, men man bör alltid ha tecknat en reseförsäkring före avfärd, då det inte går att teckna försäkringen på plats utomlands.

Inom EU har varje medborgare rätt till gratis akutsjukvård, men utanför gäller landsspecifika avtal och överenskommelser, vad som gäller och var bör man undersöka i för tid.

Även med en reseförsäkring bör man vara noga med att ta vara på nödvändiga intyg och dokument att uppvisa försäkringsbolaget, bristfällig dokumentation eller saknade intyg kan betyda att man inte får någon ersättning även om man har en reseförsäkring.

(<http://reseförsäkring.org/>)

Bolag har ofta två olika reseförsäkringsalternativ, där den fortlöpande reseförsäkringen täcker alla former av resande mellan 31-45 dagar under ett års

tid, beroende på försäkringsbolag, medan den tidsbestämda gäller under en utsatt tid och endast en gång.

(<http://www.if.fi/web/fi/svenska/privat/varaforsakringar/Reseforsakring/Pages/Resgoods.aspx>)

(http://finnair.travelguard.fi/aiutavel/internet/finland/sv/files/Finnair%20WS%20-%20Wording%20Swedish_tcm708-194179.pdf)

DEN EMPIRISKA DELEN AV ARBETET

11. Undersökning

I den teoretiska delen av detta arbete skildrades hur man som resenär skall förbereda sig inför en resa av detta slag. I den empiriska delen kommer jag att skildra hur resebolag sköter sin del av jobbet. Informationsinsamlingen kommer i huvudsak att genomföras via intervjuer med inom området berörda personer.

De företag som jag kommer att föra intervju med är Finlands resebyrå, Kurirens resebyrå samt Aurinkomatkat. Valen av företag har gjorts med tanken att det skall vara någorlunda lätt för mig att kunna nå de som jag tänkt intervju, samt att vid behov kunna nå mina respondenter ifall det visar sig så att information saknas eller behöver tilläggas. Till sist blev det så att jag intervjuade Kuriren och Aurinkomatkat ansikte – mot - ansikte medan intervjun med Finlands Resebyrå sköttes via E-post då närmaste kontaktperson fanns tillgänglig i Helsingfors, avståndet och kostnaderna gjorde att jag valde att hellre genomföra intervjun elektroniskt. Intervjuerna kommer att redovisas var för sig och i slutet av den empiriska delen kommer jag att jämföra de resultat som framkommit samt lägga fram egna förslag om fortsatt undersökning.

Intervjuerna genomfördes vecka 10,11 och 13.

11.1 Kvalitativ intervju

När man arbetar utgående från kvalitativa intervjuer betyder det att man som intervjuare ställer enkla och raka svar för att få förhoppningsvis få omfångsrika och komplexa svar.

Trost (2005 -7)

Skillnaden mellan kvalitativa och kvantitativa intervjuer ligger i mängden respondenter samt även djupet och innehållet i intervjuerna. Generellt sett innebär detta att man efter en kvantitativ intervju har lite data från många, med kvalitativa intervjuer är det tvärtom.

Trost (2005 – 8)

Gäller frågeställningen hur ofta, hur många eller hur vanligt något är bör man göra en kvantitativ intervju eller undersökning. Vill man försöka förstå mönster eller sammanhang bör man göra en kvalitativ intervju.

Trost (2005 -14)

12. EMPIRISK UNDERSÖKNING

12.1 Intervju Kurirens Resebyrå

Tuija West arbetar sedan 2006 vid Kurirens Resebyrå som en av två reseplanerare inom företaget. Innan hon började arbeta hos Kurirens Resebyrå hade hon arbetat i över 12 år hos Finlands Resebyrå. Som reseplanerare är hon ansvarig för hur resans upplägg ser ut, att bokningar och faktureringar till flyg och hotell sköts, att program för resan ordnas och att annonser för resorna sedan dyker upp i Kuriren.

Kurirens Resebyrå har funnits sedan 1965. Ursprungligen var företagets affärsidé att ordna bussresor inom Norden och Europa på svenska, oavsett reseområde finns alltid svensk personal på plats. Resebyrån grundades av Frejvid Weger, som själv var en flitig resenär. Oftast uppstod reseidéer på den tiden genom att Frejvid själv var med om en lyckad resa, varpå han bestämde sig för att då börja arrangera gruppresor till besökta hotell eller platser. Bokningarna skedde genom flitig korrespondens med hotell och ansvariga. Allt sköttes således av byrån själv.

Byrån har i många år varit traditionell och Tuija nämner att man bl.a. brukade göra t.ex. flygbokningar utan datorer ännu så sent som 2006. Sedan Tuija West har kommit in har hon genom åren gjort ett antal ändringar i byrån, vad gäller bokningar och reseprogram. Efter besök hos resevärderna i Göteborg tog man in en ny agent som skötte utgifter och hyrde guider för byrån. I och med att man är ett så litet resebolag har man inte råd eller behov av några IATA rättigheter.

Resebyrån har många års erfarenhet av resor till Sydafrika, och har i över 10 år arrangerat gruppresor till landet. Allt tog sin början genom att man hade en finlandssvensk kontakt i Sydafrika som arrangerade som agent för byrån och köpte tjänster för byråns räkning. Typiska resmål då som nu är Kapstaden, Krugerparken eller olika vindistrikt.

Resebolagets kunder är vanligen äldre finlandssvenskar vanligen över 50, från södra delarna av landet, även om österbottningar förekommer de med.

Bolagets resor är överlag väldigt dyra, West nämner att en två-veckors resa till Sydafrika vanligen går på runt 4000 €. Dock säger hon i samma veva att kundundersökningar visar att även om kunderna tycker resorna är dyra är det något man är beredd att betala för, kostnaderna utöver det man betalar för resan är vanligen ganska små, mycket ingår i reseprogrammet. Man har även uppskattat bolagets förmåga att alltid ha en finlandssvensk reseledare till hands, vilket skapar trygghet och gemenskap inom gruppen.

Tuija West säger att erfarenheterna av landet blivit bättre och bättre med åren. Några egentliga problem vill hon inte tala om, det vanligaste problemen för ett företag av den storlek som Kurirens resebyrå är bokningarna. West nämner att hotell väldigt gärna vill ha tidiga bokningar medan kunderna har en tendens till att vilja boka senare och senare, vilket gör det hela till en svår balansgång för företaget, eftersom det blir svårare och svårare att bestämma sig för när man skall boka och hur många rum man skall boka, det innebär en relativt hög ekonomisk risk för företaget.

Det vanligaste klagomålet bland kunderna är att de resenärer som kommer från Österbotten har så lång väg ner till Helsingfors, då företaget inte har råd med egna bussar eller transporter ner till H: fors flygfält. Dock är läget det samma oavsett varifrån kunden kommer, om det så är Jakobstad, Ekenäs eller Helsingfors.

Hälsofrågor har hittills inte vållat några större bekymmer, farsoter kommer och går och West säger att deras kunder i varje fall är ganska vana med sjukdomar. Än så länge har inget allvarligt inträffat under företagets resor.

På samma sätt resonerar hon kring säkerheten. Kapstaden är väldigt idyllisk och säker omgivning dagtid och man har inte haft några problem. Vill kunderna röra sig utomhus under mörkrets timmar får man använda sunt förnuft och inte röra sig i mörka och okända områden ensam. Hon brukar rekommendera taxi ifall kunderna enskilt vill röra på sig kvällstid. I annat fall rör sig gruppen alltid tillsammans. Under safarin är förstås djuren inte att leka med, men då gäller det bara att hålla sig i bilen och göra som reseledaren säger.

Resebyrån rekommenderar starkt reseförsäkringar och är enligt West nog med att påpeka detta vid flertalet tillfällen. Resebyrån själv säljer inga reseförsäkringar eller ordnar med detta utan det är upp till kunden. De flesta ser nog till att skaffa en sådan också enligt West.

Vi kom under intervjuens gång även in på VM och resor till landet och detta evenemang.

West säger att det inte funnits något intresse från kundernas håll eller från Resebyrån att arrangera fotbollsresor till Sydafrika, inte heller ser man det som ekonomiskt motiverat att börja ordna sådana resor, priserna har lagom till VM skjutit i höjden vad gäller flyg och hotell. Vill kunderna besöka Sydafrika och Fotbolls-VM så säger hon att de är välkomna att göra så vid Finlands Resebyrå, som är det enda resebolaget i Finland att arrangera paketresor till detta evenemang.

Hon säger även att evenemang som dessa inte i alla fall påverkar populariteten hos deras Sydafrikaresa, varken före eller efter att evenemanget är genomfört utan att det är resan i sig själv som brukar locka kunder. Resan har alltid och kommer även fortsättningsvis att hållas i februari månad.

12. 2 Intervju med Aurinkomatkat

Jag genomförde denna intervju med Markku Tikkala, Verkställande direktör vid Aurinkomatkat i Vasa sedan snart 15 år.

Aurinkomatkat är ett aktiebolag där Finnair, i förlängningen den Finska Staten, äger en majoritet av aktierna. Man är en av de största resebyråerna i Finland, och kärnverksamheten är förlagd kring att sälja och förmedla resor till privatpersoner och företag. Man ingår i Concorde Travel Group som är en grupp av många olika resebolag och byråer. Markku berättar att alla resebyråer som ingår i bolaget har olika specialiteter, en del kan fokusera på bussresor medan en del fokuserar på charterresor eller affärsresor. Aurinkomatkat i Vasa är något av ett allround bolag i den meningen att man erbjuder lite av varje. Bolaget i sig ordnar inga egna resor utan allt köps in från andra bolag.

Vi diskuterade lite om Sydafrika och resetrender som råder och har varit. Jag undrade ifall man kunde urskilja någon speciell grupp människor som brukar resa till Sydafrika men på den frågan kunde han inte ge något entydigt svar, enligt honom det går inte att peka på någon specifik grupp. Ej heller har man gjort någon undersökning av kundernas erfarenheter av resorna, men han poängterade dock att det i alla fall inte varit några negativa upplevelser från landet. De som brukar resa ditt vet vad de vill och brukar vara nöjda med det.

Aurinkomatkat har ingen aktiv marknadsföring av landet i fråga, men tillhandahåller nog skraddarsydda resor om så efterfrågas. Vanligast är dock Safari eller jaktresor. Någon paketresa till Sydafrika och Fotbolls-VM ordnar man inte med, då Finlands Resebyrå är det enda bolaget i Finland med tillgång till biljetter. Möjligheten att köpa biljetter av arrangörerna för paketresor finns nog, men Tikkala säger att kostnaderna är för stora, då man måste köpa så stora volymer.

På frågan om han tror större evenemang som OS eller Fotbolls-VM påverkar

reseefterfrågan kunde han heller inte ge något enkelt svar. Han tror nog att dylika evenemang påverkar i viss grad, men hur mycket och vad exakt som påverkar kunde han i alla fall inte veta. Han säger att populariteten hos resmål oftast beror på andra orsaker, t.ex. tror han inte att Fotbolls-VM i Tyskland 2006 påverkade siffrorna för antalet resande till Tyskland i någon större omfattning, eftersom folk reser och har rest till Tyskland redan länge.

Sjukdomar och andra större händelser som terrorism har alltid påverkan på efterfrågan, t.ex. nämnde han att terrorattentat i Turkiet brukar inverka på folks val av solsemesterorter, dock brukar sådana händelser minska i betydelse med tiden, så länge de inte fortgår, det vill säga.

Vi diskuterade reseförsäkringar och han var mycket tydlig med att påpeka att sådana är mycket viktiga, och att Aurinkomatkat även säljer egna. Överlag anser han att Finländare är dåliga på att ta reseförsäkringar, vilket ofta kan bli dyra affärer för resenärer eller släktingar. Som exempel nämnde han att över 50 % av alla Finländska resenärer saknade reseförsäkring när Tsunamin drabbade Thailand för några år sedan, vilket ledde till att somliga inte ens hade råd frakta hem sina anhöriga.

Till slut kom vi att diskutera problem för arrangörer och kunder. Han nämnde att de största irritationsmomenten för kunder brukar vara de ökade säkerhetsprocedurerna vid ankomst samt även passfrågor. Borttappade pass eller dokument var ett problem förr men har minskat med tiden, och är heller inte lika stort problem idag tack vare smidigare elektronisk överföring. För arrangörerna är problemen främst strama tidtabeller samt väder och dylika force majeure.

12. 3 Intervju med Finlands Resebyrå

Intervjun med Finlands Resebyrå skedde via E-post. Via den lokala byrån i Vasa fick jag kontakt med Marko Pitkänen och Laura Grönmark-Simula, Production managers vid Finlands Resebyrå. Deras uppgift är att ordna och arrangera innehållet till paketresor inom fotboll, ishockey, Formula 1.

Finlands Resebyrå är en av Finlands största resebyråer, dess uppgift är att ordna och arrangera alla slag typer av resor, man arrangerar transport till havs och flyg samt även hotellbokningar. Man skapar skräddarsydda resor för privatkunder samt företag och även guidade turer runt om i världen. Marknadsföring sker dels genom deras webbsidor, dels genom övriga medier.

Man har inte skapat några gruppresor till Fotbolls-VM i Sydafrika i sommar på grund av kostnaderna och de höga ekonomiska riskerna inblandade i dels för logianskaffning, dels biljetternas pris. Däremot kan man nog om så önskas skräddarsy resor för privatpersoner om så önskas, och enligt Grönmark-Simula har det förekommit en del ansökande. Jag frågade henne om hon tror dylika evenemang har någon påverkan på resemålets popularitet efter spelen och även om hon inte kunde veta med säkerhet så hoppades hon i alla fall att så skulle ske.

Dock har man i flera år ordnat guidade safariturer till Sydafrika, där har bl.a. besök i Kapstaden ingått, samt då självfallet safariutflykter i Krugerparken.

Åldersgrupperna som köper dessa resor är främst i medelåldern eller äldre. Man har försökt marknadsföra resor till barnfamiljer men de höga kostnaderna hade sådan avskräckande effekt att man i princip slutade marknadsföra dessa. Dock har åsikterna om Sydafrika endast varit positiva.

Man har inte haft några problem med transportmöjligheterna och enligt Grönmark-Simula så finns där utmärkt logi för resande. Dock poängterar hon att man inte bör pruta med säkerhet utan använder sig av sedan gammalt kända kontakter och bor inom säkra och lugna områden.

De problem som Grönmark-Simula räknar upp är bl.a. försiktighet när det gäller resande på egen hand. Finlands Resebyrå använder sig av guider som brukar berätta för kunderna var man kan röra sig säkrast och vad man inte bör göra. I och med att man besöker vildmark så brukar man också vilja att kunderna ser över sina vaccinationer, bl.a. mot malaria. Precis som de övriga bolag jag intervjuat så rekommenderar hon starkt att man som resenär tar reseförsäkring oavsett vart man reser.

13. Genomgång av resultat

Av de intervjuer som gjorts kan man se många likheter i både synsätt och förfarande i Sydafrika, men även förhållningssätt till Fotboll-VM som företeelse. I detta avsnitt kommer jag att jämföra resultat från alla tre intervjuer med varandra och till slut söka svar på de frågor som är väsentliga för mitt slutarbete.

I intervjuerna fick jag dels personligen, dels via Internet information om företagen och deras historik och tillvägagångssätt.

Alla resebolag hade sedan tidigare arrangerat resor till Sydafrika och hade överlag endast positiva eller erfarenheter som bara blivit mer positiva med åren. Ingen av bolagen hade ingen direkt närvaro i landet, utan skötte allt genom mellanhänder och agenter. Kurirens resebyrå hade även de en agent som ordnade de väsentliga bitarna för bolagets räkning. Alla de personer jag intervjuade hade olika positioner inom företaget, medan Markku Tikkala var verkställande direktör skötte Tuija West och Laura Grönmark-Simula mer hand om reseuppläggen och arrangemang kring resorna.

Alla tre hade olika uppfattning i hur evenemang som Fotbolls-VM påverkade tillströmningen av kunder till värdlandet för egen del. Vid kurirens resebyrå var man närmast övertygade om att dylika evenemang har väldigt liten eller ingen inverkan alls på resans efterfrågan, medan man vid Aurinkomatkat trodde evenemanget nog hade någon effekt, även om man inte undersökt hur mycket denna effekt är. Även Finlands Resebyrå hoppades på att evenemanget skulle inverka positivt. Inget av resebolagen ordnade paketresor till Fotbolls-VM på grund av att det antingen inte föll inom företagens nisch, som t.ex. Kurirens Resebyrå, eller för att det var för dyrt eller riskfyllt att köpa biljetter (Finlands Resebyrå, Aurinkomatkat).

När det gällde kunderna fanns det också en ganska likartad trend vilka som köpte företagets resor. Överlag är resenärerna i medelåldern eller äldre, endast Kurirens resebyrå riktade sig till ännu äldre kunder, men där var även priset en påverkande faktor. Man kan spekulera i att yngre människor inte har de pengar som krävs för att köpa sådana paketresor som företaget erbjuder.

De vanligaste hälso- och säkerhetsfrågorna rörde malaria eller andra tropiska sjukdomar. Farsoter som t.ex. Svininfluensan påverkade inte alls. Några av respondenterna funderade kring att det dyker upp någon ny farsot med så jämn takt att det har avtrubbande verkan, man är helt enkelt van med att det är någon fågel- eller svininfluensa på gång men fäster ingen större oro kring den.

Säkerhet i landet är inga problem så länge man rör sig i Kapstaden och med guide turer. Man kunde dock inte direkt svara på hur situationen var i t.ex. Johannesburg även om svaren nog indikerade att dylika platser kan vara mer riskfyllda för ovana resenärer. Terrorism och/eller naturkatastrofer var inget orosmoment inom landet, utan påverkade i allmänhet mest mera typiska semesterländer som Turkiet eller Thailand, där man enligt Aurinkomatkat snabbt kunde se minskad kundtillströmning i och med ett enda terrorattentat.

Alla tre bolag rekommenderade reseförsäkringar, för de praktiska fördelar som dessa medför i fall av olyckshändelser.

De vanligaste problemen för företagen är oftast av sådan art som pressade tidtabeller och sena bokningar. För kunder brukar de ökade säkerhetsprocedurerna vid inträde och utträde vara det som ställer till mest bekymmer. Omfattande byråkratisafari var inget som Aurinkomatkat eller Finlands Resebyrå nämnde någonting om, men som åtminstone ett litet bolag som Kurirens Resebyrå drabbades av. Bortappade pass och dokument var enligt Aurinkomatkat inte lika allvarligt problem som det var förr, tack vare smidigare procedurer.

14. Avslutning

I och med att vi nu nått denna punkt av arbetet tycker jag vi med stöd av de frågor och svar som framkommit kan börja svara på de frågor som detta slutarbete ställde.

De resebyråer som jag intervjuat har inget intresse av att ordna gruppresor till Fotboll-VM även om man nog i två av tre fall kan tillhandahålla skräddarsydda resor åt enskilda privatpersoner till Sydafrika, detta förutsätter dock att kunden på egen hand skaffat biljetter. Nu är intervjuunderlaget ingalunda särskilt stort, men företagen jag intervjuat kan enligt min åsikt sägas representera en stor del av de i Finland etablerade företag. I övrigt tycker jag att detta arbete kan ge kund och företag viss insyn i vad som krävs i fråga om pappersarbete och planering för en resa till Sydafrika. Inte heller framkommer det några tendenser till att dylika evenemang skulle påverka populariteten för olika resmål hos oss finländare.

14.1 Förslag till framtida undersökning

Detta arbete kom att omfatta en rad frågor som jag tycker man kan fokusera närmare på. Dels kan man naturligtvis göra en större undersökning, då tre stycken resebolag knappast kan anses representera en hel bransch. Sedan kunde man fördjupa sig i de ekonomiska aspekterna med VM, och undersöka hur och om de har någon påverkan på resemåls popularitet, och om värdnationen har något att tjäna på dylika evenemang efter att spelen eller turneringarna är avklarade, så att de olika arenorna inte bara blir en enorm framtida skuldbörda för värdlandet att betala bort.

15 Slutord

Arbetets frågor är nu diskuterade och svarade. De huvudfrågor jag ställde mig i början av arbetet var ingalunda oklara eller tvetydliga och har således varit relativt enkla att komma underfund med. Svårigheterna låg i att komma igång, när man väl började skriva gick allt lättare och arbetet med att skriva och forska i detta ämne avancerade i jämn takt. Jag tycker arbetet har varit givande inte för svarens skull utan för det jag lärt mig under arbetets gång.

Källförteckning

1. Tryckta arbeten

Swarbrooke, John – Horner, Susan 2007 Consumer behaviour in tourism, 2:nd edition. Hungary. Elsevier Ltd.

Bohlin, Magnus – Elbe, Jörgen 2007 Utveckla turistdestinationer - Ett svenskt perspektiv. 1:a upplagan. Uppsala. Uppsala Publishing House AB

Rissik, Dee 2001 Culture Shock! – A guide to customs and etiquette South Africa. Revised edition. Singapore. Times Media Private Limited

Trost, Jan 2005 Kvalitativa Intervjuer. 3:e upplagan. Lund. Studentlitteratur

2. Elektroniska publikationer

Elektronisk faktabok tillhandahållen av USA's underrättelsetjänst. Tillgänglig som www-dokument:

<<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sf.html>>

Sydafrikas officiella sida för turism. Tillgänglig som www-dokument:

<<http://www.southafrica.net/sat/content/en/za/sa-factsheet>>

Elektronisk faktabok tillhandahållen av USA's underrättelsetjänst. Tillgänglig som www-dokument:

<<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sf.html>>

Världshälsoorganisationens databank. Tillgänglig som www-dokument:

<http://apps.who.int/globalatlas/predefinedReports/EFS2008/index_cp.asp?strSelectedCountry=ZA>

Elektronisk faktabok tillhandahållen av USA's underrättelsetjänst. Tillgänglig som www-dokument:

<<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sf.html>>

Internationella fotbollsförbundets hemsida. Tillgänglig som www-dokument:

<<http://www.fifa.com/classicfootball/history/fifa/historyfifa4.html>>

Dagens Nyheter, elektronisk version, nyheter. Tillgänglig som www-dokument:

<<http://www.dn.se:13029/nyheter/varlden/fotbolls-vm-rullar-i-gang-tysk-ekonomi-1.775281>>

The Independent, elektronisk version, nyheter. Tillgänglig som www-dokument:

<<http://www.independent.co.uk/sport/football/news-and-comment/why-fifas-claim-of-one-billion-tv-viewers-was-a-quarter-right-438302.html>>

Sydafrikas Ambassads hemsida. Tillgänglig som www-dokument:

<http://saembassy.ogt11.com/?page_id=187>

Finlands utrikesministerium, hemsida. Tillgänglig som www-dokument:

<<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=15711&contentlan=3&culture=sv-FI>>

Sydafrikas utrikesministerium, ansvarig för turism, hemsida. Tillgänglig som www-dokument:

<http://travel.state.gov/travel/cis_pa_tw/cis/cis_1008.html>

Finlands Polis hemsida, e-tjänster. Tillgänglig som www-dokument:

<<http://poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/6DB29B60EF35B12CC22571CE005006A7?Opendocument>>

Finlands Polis hemsida, e-tjänster. Tillgänglig som www-dokument:

<<http://poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/03A1E0F0A7AC5E29C225719D00394198?Opendocument>>

Sydafrikas Ambassads hemsida, E-tjänster. Tillgänglig som www-dokument:

<http://saembassy.ogt11.com/?page_id=187>

Finlands utrikesministeriums hemsida. Tillgänglig som www-dokument:

<<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=15711&contentlan=3&culture=sv-FI>>

Sydafrikas utrikesministeries, ansvarig för turism, hemsida. Tillgänglig som www-dokument:

<http://travel.state.gov/travel/cis_pa_tw/cis/cis_1008.html>

Sydafrikas ambassad, hemsida. Tillgänglig som www-dokument:

<<http://www.southafricanembassy.fi/?s=consular>>

Sydafrikas ambassad, e-tjänster. Tillgänglig som www-dokument:

<<http://www.southafricanembassy.fi/material/Visa%20requirements.pdf>>

Sydafrikas ambassad, e-tjänster. Tillgänglig som www-dokument:

<<http://www.southafricanembassy.fi/material/Permits.pdf>>

Världshälsoorganisationen, nyheter. Tillgänglig som www-dokument:

<<http://www.who.int/csr/disease/swineflu/en/index.html>>

Vaccinationsguide, råd rekommendationer inför resa. Tillgänglig som www-dokument:

<http://www.vaccinationsguiden.se/vaccinationsguiden/landrek_.asp?land=ZA>

Statistikcentralen, Arkiv. Tillgänglig som www-dokument:

<http://www.tilastokeskus.fi/til/matp/2006/matp_2006_2008-04-03_tie_001_sv.html>

Europeiska Unionen, faktablad. Tillgänglig som www-dokument:

<http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/pdf/country_factsheets/finland_sv.pdf>

Finnair, hemsida. Tillgänglig som www-dokument:

<<http://www.finnair.fi/finnaircom/wps/portal/finnair>>

Johannesburgs egen hemsida. Tillgänglig som www-dokument:

<<http://www.joburg.org.za/content/view/60/71/1/1/>>

IF's hemsida, reseförsäkringar. Tillgänglig som www-dokument:

<<http://www.if.fi/web/fi/svenska/privat/varaforsakringar/Reseforsakring/Pages/RattsskyddOchAnsvar.aspx>>

Allmänna rekommendationer om reseförsäkringar. Tillgänglig som www-dokument:

<<http://reseforsakring.org/>>

3. Intervjuer

Grönmark-Simula, Laura, produktionschef, 23.3.2010. Suomen Matkatoimisto, Helsingfors

Tikkala, Markku, verkställande direktör, 19.3.2010. Aurinkomatkat, Vasa

West, Tuija, reseplanerare, 12.3.2010. Kurirens Resebyrå, Vasa

BILAGA 1

Interjvufrågor Kurirens resebyrå

1. Namn och arbetsuppgift
2. Vad gör Kurirens resebyrå
3. Har det funnits några tidigare resor till Sydafrika?
4. Finns det någon typisk turistgrupp som brukar söka sig ditt?
5. Vilka har erfarenheterna varit?
6. Vilka transportmedel används?
7. Hur är det med hälsofrågor?
8. Säkerhet?
9. Brukar ni rekommendera försäkringar
10. Brukar det förekomma ökat intresse för länder i och med dylika evenemang som fotbolls-VM?
11. Brukar ni försöka lägga utbud kring detta?
12. Vilka är de vanligaste problemen
 - för er
 - för kunderna
13. Övrigt?

Intervjufrågor Aurinkomatkat

1. Namn och arbetsuppgifter
2. Berätta om Aurinkomatkat
3. Har det ordnats resor till Sydafrika sedan tidigare?
4. Vilka har erfarenheterna varit?
5. Har det funnits någon kundefterfrågan för paketresor till Sydafrika?
6. Brukar dylika evenemang resultera i ökad efterfrågan?
7. Brukar ni försöka profitera på detta?
8. Vilka är de vanligaste kundgrupperna?
9. Hur är det med hälsofrågor?
10. Säkerhetsfrågor?
11. Brukar ni rekommendera reseförsäkringar?
12. Vilka problem brukar vara de vanligaste?
 - För kunder
 - För er som arrangörer?
13. Övrigt

Intervjufrågor Finlands Resebyrå

1. Nimi ja työtehtävä
2. Mikä on SMT:n tehtävä?
3. Millainen on tämä hetken ”kauppailua” Eteläafrikalle?
4. Löytyykö erityinen matkailuryhmä (nuoret, eläkeläiset, miehet vai naiset jne.) samaan kohteseen, eli Etelä-Afrikkaa?
5. Millaiset ovat SMT:n aiemmat kokemukset Etelä-Afrikasta?
6. Onko SMT järjestänyt jonkinlaista matkatarjontaa Etelä-Afrikaan, jota keskittyy tämä kesän jalkapallon MM kisoihin?
7. Mikä ovat liikennemahdollisuudet?
8. Asumiskustannuksia? Onko ollut vaikeaa järjestää majoituksia?
9. Yleiset ongelmat?
 - a. -teille?
 - b. – matkailijoille?
10. Turvallisuus, onko sitä paljon kysytty? (Ajatellen Africa Cupin ampumiset)
11. Terveys? Rokotukset jne? Tarvitaanko niitä?
12. Suositteletteko matkaliuvakuutuksen?
13. Voidaanko sanoa että kohdelle lisäytyy matkailua kisojen jälkeen?
14. Muuta?

BILAGA 4

<http://www.home-affairs.gov.za/documents/bi1738.pdf>